

Ég fagna lengingu á fæðingarorlofi en vil sjá mánuðina enn fleiri.

Ég mótmæli harðlega þrengingu á nýtingar tíma fæðingarorlofs úr 24 mánuðum í 18 mánuði. Þetta er enn eitt atriðið sem vinnur geng fjárhagi viðkvæmra barnafjölskylda. Sérstaklega er ekki tekið tillit til þeirra sem eru sjálfstætt starfandi og geta hugsanlega tekið inn tekjur á ákveðnum mánuðum og þá líka fengið aðstoð við barnapössun, t.d. þegar ömmur og afar eru sumarfríi. Með tilfærslum geta foreldrar oft tryggt betri og lengri umönnun með ungabörnum sínum. Það eru ekki tryggð leiksskóla pláss við 18 mánuði í þessu landi, raunveruleikinn hjá mjög mörgum er að börn eru fyrst að fá vistun eftir 2 ára aldur. Þetta leiðir til þess eins að fleiri réttindamánuðir tapast með enn auknu tekju áfalli fyrir fjölskyldur.

Ég mótmæli einnig harðlega því að fæðingarorlofi skuli deilda hníf jafnt. Það er nánast aldrei raunveruleikinn að það fyrirkomulag nýtist fjölskyldum og ungabörnum best. Ég er hlynnt því að að binda hluta fæðingaorlofs því tengsla myndum beggja foreldra er mjög mikilvæg en aldrei ætti að binda meira en 3 til 4 mánuði á sitthvort foreldrið af 12 mánuðum, en síðan eiga foreldrar að fá að ráða.

Það sem er sárast við þessar tillögur er þær koma ekkert til móts við þá hópa sem njóta minnstu kjara og réttinda. Smánarlegur fæðingarstyrkur, skammarleg lægstu orlofs upphæðir hafa ekkert risið meðan keppst hefur við að hækka tekjupakið. Fólk sem neyðist til eiga börn sín í þessum aðstæðum lendir í mikilli fátæktar gildru. Allar breytingar síðustu ára á fæðingarorlofi hafa verið mjög karllægar, þær hafa verið mjög forréttindahópa miðaðar, miðaðar við fólk með amk venjulega 9 til 5 millistéttar tekjur sem er alls ekki raunveruleiki allra þeirra sem þurfa á þessu orlofi að halda. Ég bið ríkisstjórnina að skoða hvernig þau geta komist til móts við hópa eins og námsmenn, listamenn, sjálfstætt starfandi. Bara hvernig vinnuhlutfall listamanna er reiknað út frá viðmiðunar launum rsk er alvarlegt réttindabrot gagnvart öllum þeim listamönnum sem eru réttilega í 100-200% vinnu fyrir minna en helming af viðmiðunarlaunum og fá vinnuhlutfall sitt ekki metið rétt til fæðingarorlofs.

Mér finnst einnig mjög niðurlægjandi hvernig þurrka á algjörlega út líffræðilega hluta meðgöngu, fæðingar, brjóstagjafir eins og hún vegi ekkert á það orlof sem völ er á. Það að taka það inn í myndina er ekki að sjúkdómsvæða fæðingu og það er ekki að gera lítið úr mikilvægi foreldra sem ganga ekki í gengum meðgöngu og fæðingu, þeirra miklu vinnu og mikilvægu tengsla myndun. Það er bæði líkamlegur og álags munur sem felst í því að ganga með barn, fæða það og hafa á brjósti og jafnrétti allra kynja fæst ekki með því að smána það sem meðganga, fæðing er og brjóstgjöf er. Brjóstgjöf er ráðlögð til 12 mánuða þar sem hún er möguleg, þó að börn byrji að fá fast fæði ásamt brjóstgjöf á milli 4-6 mánuða eru þau ekki síður að fá brjóstgjafir, það að ákveða með svona lögum að foreldri sem gengur í gegnum fæðingu og vill sinna brjóstgjöf skuli aftur í 100% vinnu eftir 6 mánuði með ekkert annað val nema þá að skipta orlofinu sínu í hálf og lifa af 50% orlofi eða taka á sig lækkað vinnuhlutfall finnst mér lélegt fyrirkomulag að öllu leiti og stuðlar að engu leiti að meiri jafnrétti. Þetta fyrirkomulag er streituvaldandi, grefur undan réttindum og tekju öryggi á mjög viðkvæmum tíma í lífi ungabarna og foreldra. Séum við tala um einstakling sem fær greitt fæðingarorlof fyrir 50-100% vinnuhlutfall á lægsta taxta erum við að tala um 184.119

kr. árið 2020, ef þessi foreldri deilir því í helming til að geta verið heima í 12 mánuði eru það heilar 92059kr á mánuði. Þetta er raunveruleiki mjög margra og hann er smánarlegur og gengur gegn öllu sem vísindin segja um mikilvægi þess að vernda ungabörn og foreldra fyrir streitu og áföllum fyrstu 2 árin í lífi barna.

Mér finnst að þeir sem ganga í gegnum meðgöngu og fæðingu ættu að hafa mögulegt val á minnst 9 mánuðum og helst einu ári, með áherslu á val þar sem fjölskyldur er allskonar. Í raun ættu allir foreldrar að hafa möguleika á einu ári við fæðingu barns. Nýtingartími fæðingarorlofs á að vera sem lengstur og foreldrar eiga sjálfir að ákveða sín á milli hvað þeir gera við allt umfram 3 eða 4 mánuði af þessum 12.

Fæðingarorlof á síðan ekki að snúast einungis um vinnuveitendur og vinnumarkaðinn, þetta á að vera sjálfstæður réttur manna til að sinna börnunum sínum.